

Brenda Bills historie

Av forfatter og tannlege Per Neverlien

De var enige om at økonomien ville bli enklere dersom huset hadde nok en leietaker. Og som et resultat av annonsen, ble Brenda Bill tilbudt værelset og fellesskapet. Det var to grunner til at hun fikk tilbudet. Det ene var at hun viste til sin forretningsfører, som kunne fortelle at det ingen problemer var med hensyn til betaling, og uten nølen stilte et halvt års leie til disposisjon pluss en garanti for ytterligere seks måneder. Det andre var at hennes 'arbeid' – og særlig Hans flirte av det – besto i arbeidet med en doktorgrad i sosialpsykologi. Walter hadde av og til lurt på om ikke huset ville ha glede av litt ny inspirasjon, litt provokasjon, uten fanatisme. Som vanlig var hans syn nokså avgjørende. Grete og Julius som opplevde all utdanning som fremmed, for ikke å snakke om universitet, ga uttrykk for usikkerhet. At de senere ble hennes varmeste forsvarere, om det nå er det rette ordet, er en annen sak. Brenda Bill fikk værelset i det nordøstre hjørnet.

Fra første stund var det elektrisk rundt henne. Plutselig mintes de noe de trodde var glemt, plutselig drev det selvstyrte, ukontrollerbare nervesystemet sine rasende stormer gjennom kroppen. Plutselig så de at buksen ikke endte i en omvendt 'V' der oppe i skrittet, men som en omvendt 'U', en åpen, kraftfull romansk bue som løftet et gotisk byggverk. Ikke bare mennene, også Grete så det. Og Hilde. Der oppsto stjålne blikk. Der oppsto uro. Men da hun flyttet inn i 1974, kunne ingen ane hvorledes alt var forandret bare et drøyt år senere. Men selv om hun var varsom og hensynsfull, gikk det bare et par uker før hun kunne si gale ting. Som da hun en onsdag ved frokostbordet plutselig forbauset dem ved å foreslå at de skulle gå sammen på konserten til Walter om kvelden.

«Men vi har da abonnement,» sa Grete og så besluttomt på Julius.

«Jeg har vakt,» sa Hans kort. «Jeg er ikke tilbake før borti-mot ti.»

«Så får jeg gå alene, da,» sa Brenda Bill lett, «hvis ikke Rudolf kommer tilbake, da.»

«Rudolf blir visst borte hele uken,» sa Walter. «Men hvis du vil, kan du gå med meg.»

Julius, Grete og Hans ryddet med seg tallerkener, kopper og bestikk og gikk stille ut.

«Har jeg sagt noe dumt?» spurte Brenda Bill med oppriktig beklagelse i stemmen.

«Du har snakket for meget, det var alt. Vi må gå klokken halv seks.»

Walter reiste seg og gikk ut. I hallen møtte han Julius, som betraktet ansiktet til Walter med undring. Et øyeblikk møttes blikkene deres, faste og rolige.

«Det går vel bra etter hvert,» sa Walter.

***

Klokken halv seks presis sto Brenda Bill klar i hallen. Hun var kledd i høyhalset sort genser og et halvlangt, dypfiolett skjørt som satt stramt over hoftene og vippet ut nederst. Over armen holdt hun en svart, innsvinget kåpe med skinnforet krage.

Da Walter kom ut i hallen, stanset han og betraktet henne før han lukket døren bak seg. Han var i kjole og hvitt og hadde tatt den svarte vinterfrakken på, men var barhodet. Det tette, korte, gråsorte håret virket i seg selv nesten som en skinnlue. Så gikk han raskt de få skrittene bort til henne, tok kåpen av armen hennes og hjalp henne på med den.

«Så gikk vi,» sa han bare og åpnet ytterdøren.

Hun gikk på hans høyre side, og i venstre hånd bar han kofferten med fløyten i. De snakket ikke, og hun var ikke

sikker på om han var irritert eller glad over at hun var blitt med. Da hun skled litt i de sølete restene etter snøen, grep han forsiktig men likevel fast i armen hennes. Da hun hadde gjenvunnet balansen, slapp han armen.

«Kanskje jeg får lov å holde deg i armen så jeg ikke detter?» spurte hun, halvt i spøk og halvt i alvor. Uten å vente på svar stakk hun armen sin inn under hans. Etter en stund merket hun at han slappet mer av. Men han sa fremdeles ikke et ord før de var fremme.

«Bli med inn her,» sa han da de sto ved sideinngangen. «Du kan sitte på en av plassene bak orkesteret?»

«Alle tiders.»

Han viste henne en liten garderobe og videre til plassene bak orkesteret.

«Jeg spiller ikke i det siste stykket,» sa han, «så da kan vi gå hvis du ikke vil være til slutt?»

«Nei, jeg går når du går,» svarte hun. «Hvor sitter du?»

Han pekte, så på henne lenge. Så klemte han forsiktig om armen hennes og smilte et lite smil. 'Litt trist smil,' tenkte hun da hun gikk og fant seg en plass slik at hun kunne se ham mest mulig fra siden og ikke bakfra. 'Men ikke uvennlig,» tenkte hun videre. 'Et rart smil,' avsluttet hun.

Brenda Bill ante ikke hva de skulle spille, og kjente heller ikke musikken. Etter første nummer bøyde hun seg over til sidemannen og spurte hva som fulgte nå. Det var Bach, et av de sjeldent spilte, hvisket sidemannen ivrig og villig, hvor spesielt fløyten hadde en viktig rolle. Ville hun følge med i partituret hans?

Brenda Bill takket nei, uten å forklare at det i alle fall ville være formålsløst, og kjente hvorledes spenningen steg i henne. Skulle kanskje Walter spille solo?

«Nei, ikke egentlig solo ...» begynte han, og førte en lang, slank pekefinger nedover partituret, men så kom dirigenten inn på podiet og de ble avbrutt.

Ikke en eneste gang hadde Walter sett opp til henne, hverken før de begynte å spille eller i oppholdet før Bach. Og likevel følte Brenda Bill at han var intenst oppmerksom på at hun var der. De begynte å spille, og Brenda Bill flyttet ikke blikket fra de store hendene som holdt den vesle fløyten så underlig lett.

Da stykket var slutt, brøt en uendelig jubel løs. Dirigenten pekte på Walter, som reiste seg litt tung og ulykkelig. Applausen ble ispedd bravorop. Walter Demen så på sin dirigent, som nikket svakt til ham og smilte, mens han klappet lett med batongen mot hånden. Medlemmene av

orkesteret ga på ulike måter sin honnør, og Walter så på dem for første gang på lang tid. Så nikket han til dem, takket dem, var så rørt at han glemte å bukke mot publikum. Bare satte seg, og da, da for første gang snudde han på hodet og så på Brenda Bill. Det var et undrende blikk, og som langt, langt borte fra var det som han hørte et rop: Hva er det som skjer?

På vei ut klappet kollegene ham på skulderen. Det gjorde ham godt, og de gjorde ikke mer av det, selvsagt ikke, enn at han kunne møte opp i morgen og øve videre på denne verdens sanger, sammen med dem, og som en av dem.

***

Brenda Bill ventet på ham i garderoben bak scenen. Da han kom, ga hun ham et lett kyss på kinnet. De nærmeste humret fornøyd. Så gikk de ut, mens tonene av en stryke-konsert av Mozart sildret ut over natten.

«Fantastisk!» utbrøt Brenda Bill da de sto utenfor døren. Skodden drev rundt gatelysene, asfalten var skinnende rød og grønn og gul og fiolett. Det duskregnet og det var surt. Hun brettet opp kåpekragen.

«Fantastisk!» gjentok hun. «Jeg visste ikke at du var så flink.»

Walter så på henne.

«Jeg er ikke så flink. Men det var fantastisk. Vi fikk det til. Det var en god konsert.»

Han sa det rolig, mer til seg selv enn til henne.

«Skal vi gå og feire?» sa hun.

«Feire? Nei, jeg skal hjem. Kan jeg følge deg et ... at du skal et eller annet sted?»

«Nei, så drar jeg hjem med deg. Kan vi gå i dette sure været?»

«Jeg går alltid.»

«Så går jeg med deg.»

Hun tok armen hans, og de begynte å gå. Plutselig stanset hun: «Skal vi ikke vente på Grete og Julius?»

«Vi går alltid hver for oss.»

De fortsatte.

***

«Dere er en merkelig forsamling,» sa Brenda Bill. Da han ikke svarte noe, skyndte hun seg å legge til: «En merkelig forsamling som jeg liker.» Da han fremdeles ikke sa noe,

Tømmervika – panorama. Foto: Niklas Angelus.

begynte hun å undre seg om han kanskje helst ville ha gått alene, i fred og ro. Som om han leste tankene hennes, sa han: «Jeg pleier å gå alene. Det er godt å spasere hjem fra konsertene alene. Jeg har alltid syntes det.» Og etter et lite opphold: «Det er kanskje en feil.»

«Du får i hvert fall meg til å føle meg litt til overs,» sa hun med et spøkefullt tonefall, som likevel ikke kunne dekke over uroen hennes.

Walter stanset og så opp i tåken og natten. Det fine regnet la seg over ansiktet. Han pustet dypt en gang.

«Som jeg sa, det er kanskje en feil. Alltid å gå alene, mener jeg. Jeg vet ikke. Har aldri tenkt over det. Det har bare blitt slik. Så er jeg vel sånn.»

De fortsatte å gå.

«Har du spilt fløyte bestandig?» spurte Brenda Bill for å få samtalen inn i alminnelig, enkel form igjen.

«Ja, jeg har spilt fløyte bestandig. Bare fløyte.»

***

«Hvorfor akkurat fløyte?» Det var Brenda Bill som spurte, og da det lot til at han ikke hørte henne, gjentok hun enda en gang spørsmålet.

***

«Er du dårlig? Walter? Walter!»

Det var Brenda Bill som ropte ut, forferdet da hun så at Walter begynte å svaie. Hun grep godt fast i armen hans med begge hendene for å støtte ham, holde ham oppe. Men han besvimte ikke. Langsamt gled tåken bort fra øynene, han kjente duskregnet. Forsiktig løste han seg ut av hendene som støttet ham, tok et skritt tilbake og ble stående slik og se på henne.

«Herre Gud, hva er det, Walter?»

Han pustet med åpen munn.

«Jeg skal få tak i en drosje,» sa hun.

Han bare ristet på hodet.

«Det er i orden. Det var ikke noe. Det er i orden. La oss gå. Nei nei,» la han til da hun ville ta armen hans igjen. «Nei nei, jeg går alene. Det går fint. Jeg føler meg helt fin. Jeg går alene. Det ...»

Han begynte å gå, men hun følte at hun ingen kontakt lenger hadde med ham. Taus gikk hun ved siden av, og undret seg over den innesluttede mannen med det tette håret og det kraftige, nesten røffe ansiktet, som et øyeblikk

hadde gitt henne et innsyn i guttens skjøre og litt vindskjeve, rene trekk.

Da de kom til huset i P-gaten, ba han henne gå inn. Han ville gjerne rusle seg en tur i parken alene, om hun ikke misforsto, han hadde satt stor pris på at hun ble med, men han ville gjerne bare rusle seg en runde i parken ... alene ...

Brenda Bill klemte armen hans lett og gikk inn.

***

Midt i det kaotiske bildet som oppsto i Brenda Bills hode etter Hildes utbrudd og den vonde scenen ved bordet denne tidlige oktoberkvelden, og enda mens hun var på vei til sitt eget værelse, dukket erindringen om konserten og turen hjem med Walter opp i hodet hennes. Brenda Bill la seg fullt påkledd på sengen, enda hun, langt bak i bevisstheten, var klar over at hun i morgen tidlig skulle rekke toget. Hvordan hadde Hilde kunnet få vite noe om hennes fortid? Et Saarbrücken-barn med amerikansk far og en fransk-tysk ungpике til mor, en mor som brukte noe av det beste hun hadde og gradvis bare det beste av det hun hadde: et glitrende forretningstalant. Og i fortettet samhörighet med ekstasen. Brenda Bill ble sendt på privatskole, men allerede som syttenåring ante, mer enn hun visste, hvorledes moren tjente sine mange penger. Moren eide allerede leiegårder i flere byer og var velstående. Hun mente tiden var inne til å planlegge, og bekoste, sin datters utdannelse. 'Hun burde ha hode til det,' tenkte mamma, og det skulle vise seg at hun hadde rett. Hun hadde ikke valgt Bill B. fra Yale som far til sitt barn ved en tilfeldighet. Brenda Bill var enda ikke fylt 28 år da hun tok fatt på sin doktorgrad om sosial bakgrunns betydning for karriere og trivsel blant jurister. Men uroen rundt sekstiårenes studenter forstyrret henne. Hun hadde hatt nok uro i sitt liv. Så da hun leste annonsen om værelse i P-gaten, slo hun til, og reiste fra universitetsbyen D for å få arbeide i fred og ro. Hun fikk da også gjort arbeidet, men det forundret henne at hun skulle føle seg så tiltrukket av den mer enn tjue år eldre Walter. Hun ble, og det forundret henne etter mange rolige år, forstyrret av sine erindrings impulser.

Nåvel, Hilde ble vel borte fra P-gaten, og selv innså hun at en epoke var over. Hun var tilbudt stilling ved universitetet og hadde takket ja. Og i morgen tidlig reiste hun.

Brenda Bill stilte vekkerklokken, men ble liggende i sengen og sovnet med klærne på.

***

Brenda Bill var tung i hodet og uvel da hun våknet. Ikke bare fordi hun hadde klærne på, men også fordi hun hadde glemte å åpne vinduet. Det var bare en knapp time til toget gikk, men det tok heller ikke mer enn et kvarter å gå til stasjonen. Hun hadde nok vurdert å ta drosje, men det ville være et slikt brudd med vanene i huset at hun hadde besluttet å gå.

Det var fortsatt mørkt da hun lukket døren til P-gaten bak seg. Med det samme hun hadde lukket den, ble den åpnet igjen, så vidt det var.

«Ha det godt!» Det var Walter.

Brenda Bill tok de tre skrittene tilbake til døråpningen, satte fra seg den vesle kofferten, grep Walters hode med begge hendene, og kysset ham på munnen. Så løftet hun kofferten opp.

«Takk, og det samme til deg,» sa hun. «Vi sees.»

Hun gikk nedover P-gaten og svingte til venstre mot stasjonen idet en diger amerikansk bil stanset ved siden av henne.

«Hei, hopp inn.» Det var Hilde.

«Er det du? Nei, jeg tror jeg har godt av å gå.»

«Er du feig?»

«Feig?»

«Jeg må snakke med deg etter det i går. Jeg ser deg jo kanskje ikke mer. Hopp inn.» Hilde holdt bildøren til baksetet åpen.

«All right, hvis det er så viktig,» sa Brenda Bill og satte den ene foten opp i stigtrinnet. De sotete vinduene hadde hindret henne i å se de tre mennene som nå grep armene

hennes og trakk henne helt inn i bilen, samtidig som en klut med kloroform ble presset mot ansiktet hennes.

«Det er for kilevinken i går! Nå tror jeg du skal få angre for den, og oppleve mer enn du har gjort i hele det tidligere forbannede livet ditt.»

Hilde slamret bildøren igjen og gikk raskt inn i en trang sidegate og ble borte. I lommen klemte hånden hennes om en rull pengesedler og en knitrende pose.

***

Først en uke senere ble funnet av en død kvinne kjent gjennom avisen. En politimann hadde, mot et lite beløp, gitt journalisten noen hint om funnet. Med forståelse for det umenneskelige i tragedien, gjenga avisen detaljer som at kvinnen var funnet på ryggen, naken på et bord, med nakken knekket ...

***

For lengst hadde universitetet i D ringt huset i P-gaten og etterlyst Brenda Bill. Da Walter fra politistasjonen fikk høre om funnet, og identifiserte den døde kvinnen, brøt han sammen og var sykemeldt i en måned. Grete, Julius og Rudolf forsøkte å hjelpe ham, men ved de to begravelsene var han fjern og blikket var sløret. Ikke et ord sa han. Heller ikke da han vendte tilbake til orkesterøvelsene. Og fløyten hadde fått en ny og sprø klang, som bekymret dirigenten så vel som kollegene. Han skulle likevel komme til å bli ved orkesteret i ni år til. Først til sekstiårsdagen sin i 1984 sluttet han. De spilte Bach. Walter Demen fikk stående applaus. Og gråt åpenlyst. Ingen kunne vite at det var på grunn av erindringen om Brenda Bill. Skjønt kanskje Rudolf, der han sto i den fullsatte konsertsalen.